

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EULALIA

European Latin Linguistic Assessment

Erasmus+ Strategic Partnership for Higher Education (2019-2022)

(2019-1-IT02-KA203-062286)

<https://site.unibo.it/eulalia/en>

O3: European Latin Language Certification – Advanced Level - Methodological and Pedagogical tools, Multimedia Practical Tools

Test

(Swedish Version: 30.09.2022)

Project Coordinator:

Alma Mater Studiorum – University of Bologna (Italy)

Project Partners:

University of Köln (Germany)

Catholic University of the Sacred Heart – Milan (Italy)

University of Rouen (France)

University of Salamanca (Spain)

University of Uppsala (Sweden)

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ERASMUS+

EULALIA (2019-1-IT02-KA203-062286) is an
Erasmus+ Strategic Partnership for Higher
Education (2019-2022)

Test B1-första delen (förståelse)

Tröskeln för godkänt är vid 75% (30 poäng av 40 av vilka åtminstone 4 i exemplen 5 och 6)

Tid till förfogande: 90 minuter

Summarium

In oratione pro Roscio Amerino, Cicero adolescentem defendit qui patrem occidisse accusatur. Cicero putat parricidium¹ faciliter credi non posse, quia hoc scelus tam immane est ut solum qui furore captus sit id facere possit. Ad hoc probandum T. Caelii exemplum ducitur.

1	De parricidio ¹ causa dicitur (...). In quo scelere, iudices, etiam cum multae causae convenisse
2	unum in locum atque inter se congruere ² videntur, tamen non temere ³ creditur, neque levi
3	coniectura ⁴ res penditur ⁵ , neque testis incertus auditur, neque accusatoris ingenio res iudicatur.
4	Cum multa antea commissa maleficia ⁶ , cum vita hominis perditissima, tum singularis ⁷ audacia
5	ostendatur necesse est, neque audacia solum, sed summus ⁸ furor atque amentia ⁹ . Haec cum
6	sint omnia, tamen exstent ¹⁰ oportet expressa ¹¹ sceleris vestigia, ubi, qua ratione, per quos, quo
7	tempore maleficio sit admissum. Quae nisi multa et manifesta sunt, profecto res tam
8	scelesta ¹² , tam atrox ¹³ , tam nefaria ¹⁴ credi non potest.
9	Magna est enim vis humanitatis ¹⁵ ; multum valet communitio ¹⁶ sanguinis; reclamitat ¹⁷ istius modi
10	suspicionibus ¹⁸ ipsa natura; portentum ¹⁹ atque monstrum certissimum est esse aliquem humana
11	specie et figura ²⁰ , qui tantum immanitate ²¹ bestias ²² vicerit, ut, propter quos hanc suavissimam ²³
12	lucem aspexerit, eos indignissime luce privarit ²⁴ (...).
13	Non ita multis ante annis aiunt T. Caelium quendam, Tarracinensem ²⁴ , hominem non
14	obscurum, cum cenatus ²⁶ cubitum ²⁷ in idem conclave ²⁸ cum duobus adolescentibus filiis isset,
15	inventum esse mane ²⁹ iugulatum ³⁰ . Cum neque servus quisquam reperiretur neque liber, ad
16	quem ea suspicio ¹⁸ pertineret, id aetatis autem duo filii propter cubantes ²⁷ ne sensisse quidem
17	se dicerent, nomina filiorum de parricidio delata sunt. Quid poterat tam esse suspiciosum ³¹ ?
18	neutrurne sensisse? ausum autem esse quemquam se in id conclave ²⁸ committere eo
19	potissimum tempore, cum ibidem essent duo adolescentes filii, qui et sentire et defendere
20	facile possent? Erat porro nemo, in quem ea suspicio ¹⁸ conveniret. Tamen, cum planum ³²
21	iudicibus esset factum aperto ostio ³³ dormientes ³⁴ eos repertos esse, iudicio absoluti ³⁵
22	adolescentes et suspicione ¹⁸ omni liberati sunt. Nemo enim putabat quemquam esse, qui, cum
23	omnia divina atque humana iura scelere nefario ¹⁴ polluisset ³⁶ , somnum statim capere potuisset,
24	propterea quod, qui tantum facinus commiserunt, non modo sine cura quiescere ³⁷ , sed ne
25	spirare ³⁸ quidem sine metu possunt

Glossarium

<p>¹ parricidium, ii: parricidium facit qui suos occidit</p> <p>² congruere (congruo, is, congrui, -ere): illi inter se congruunt</p> <p>³ temere: leviter; sine cogitatione</p> <p>⁴ coniectura, -ae: qui coniecturam facit, (mente) conicit</p> <p>⁵ penditur (pendo, -is, pependi, pensum, -ere): iudicatur</p> <p>⁶ maleficium, -i: scelus</p> <p>⁷ singularis: mira</p> <p>⁸ summus: maximus</p> <p>⁹ amentia, ae (a-mens): furor</p> <p>¹⁰ exstent (exsto, -as, stiti, -statum, -stare): adsint</p> <p>¹¹ expresa: manifesta</p> <p>¹² scelestus (scelestus, -a, -um): scelus in se habens</p> <p>¹³ atrox: immanis</p> <p>¹⁴ nefaria (nefarius, -a, -um): nefas in se habens</p> <p>¹⁵ humanitas, -atis: humanum esse</p> <p>¹⁶ communitio, -onis: communionem sanguinis habent qui eundem sanguinem habent</p> <p>¹⁷ reclamitat: clara voce queritur</p> <p>¹⁸ suspicio, -onis: dubium (e.g. an aliquis accusandus)</p> <p>¹⁹ portentum: monstrum</p> <p>²⁰ figura: species</p> <p>²¹ immanitas, -atis: immanis</p> <p>²² bestias: feras</p> <p>²³ suavissimam: dulcissimam</p> <p>²⁴ eos... luce privavit: eis lucem sustulit</p> <p>²⁵ Tarracinensem: Tarracina natum</p> <p>²⁶ cenatus: postquam cenam habuit</p> <p>²⁷ cubo, -as, -cubui, -itum, -are: in lecto iacer</p>	<p>²⁸ conclave:</p> <p>²⁹ mane: primo die</p> <p>³⁰ iugulatum: occisum</p> <p>³¹ suspiciosum: tale est id ad quod suspicio pertinet</p> <p>³² planum: certum</p> <p>³³ ostio (ostium, -ii):</p> <p>³⁴ dormientes (dormio, -is, -ivi, -itum, -ire): somnos ducentes</p> <p>³⁵ absoluti (ab + solvo): liberati</p> <p>³⁶ polluisset (polluo, -is, pollui, pollutum, -ere): ille se polluit:</p> <p>³⁷ quiescere: somnos ducere</p> <p>³⁸ spirare: spiritum ducere</p>
--	--

1 Välj den sammanfattning som bäst motsvarar textens innehåll (3)

1) Parricidium facere leviter credi non potest, quia solum homines in quibus maxima audacia est hoc nefas committunt. Ne ferae quidem tantum scelus facere solent, quod natura ipsa prohibet. Ad hoc probandum T. Caelii casus narratur: quamquam nemo, praeter filii, causam habuisset ut eum occiderent, illi accusati non sunt.

2) Parricidium committere difficilis est quam credi potest; nam qui hoc scelus faciunt non solum audaces sed etiam furore capti esse debent. Ferae ipsae a sanguine suorum se abstinere, quia natura ipsa tantum nefas prohibet. Ad hoc probandum T. Caelii casus narratur: quamquam nemo, praeter filii, occasionem habuisset ut eum occiderent, illi damnati non sunt.

3) Parricidium facere minus facile est quam credi potest; nam qui hoc scelus faciunt non solum audaces sed etiam furore capti esse debent. Nam homines qui parricidium committunt tam feroces quam ferae sunt. Ad hoc probandum T. Caelii casus narratur, cuius filii, cum occasionem habuissent ut eum occiderent, tamen rei facti non sunt.

4) Parricidium committere difficilis est quam credi potest, quia solum homines in quibus maxima audacia est hoc nefas committunt. Ferae ipsae a sanguine suorum se abstinere, quia natura ipsa tantum nefas prohibet. Ad hoc probandum T. Caelii casus narratur, cuius filii, cum causam et occasionem habuissent ut eum occiderent, tamen damnati non sunt.

2 Ange om påståendena ned är sanna (= verum) eller falska (= falsum) eller inte framgår av texten (= non liquet) (7)

	Verum	Falsum	Non liquet
1. Numquam parricidium credi potest			
2. Audaces esse ad parricidium faciendum satis non est			
3. Solum qui patrem occidit parricidii accusatur			
4. Parricidium natura ipsa recusat			
5. Qui parricidium facit monstrum esse videtur			
6. Caelii filii multum patrem suum amabant			
7. Post mortem Caelii filii parricidio damnati sunt			

3 Välj rätt svar (förståelse) (8)

Cicero dicit:

- a) saepe homines parricidii leviter accusari
- b) parricidium credi potest, dummodo multae causae inter se congruant
- c) nullo modo parricidium committi potest
- d) nullum testem credi potest qui de parricidio audiatur

T. Caelius:

- a) illustris vir fuit
- b) homo satis notus fuit
- c) antiquis temporibus vixit
- d) cum filiis domi cenam habuit

qui parricidium facit:

- a) amentia atque furore capi debet
- b) eum multa vestigia relinquere necesse est
- c) iudicium fugere non potest
- d) manifestum crimen semper committit

Caelii filii:

- a) patrem occidere potuerunt
- b) aliquid nocte sentire visi sunt
- c) noluerunt patrem defendere
- d) dixerunt nullum testem secum habere

natura:

- a) nec bestias nec homines retinere potest quin parricidium faciant
- b) semper bestias, non semper homines a parricidio prohibet
- c) semper bestias a parricidio prohibet, nisi illae monstra sunt
- d) omne nefas semper prohibet

nemo dubitavit quin:

- a) filii nocte parricidium fecissent
- b) alios domi fuissent qui caedem facere possent
- c) filiis tempus fuisset quo patrem occiderent
- d) filii tota nocte somnos duxissent

vis humanitatis:

- a) plus quam communio sanguinis valet
- b) una cum sanguinis vi a parricidio homines prohibet
- c) ipsas bestias a parricidio prohibet
- d) minus quam communio sanguinis valet

filiis suspitione liberati sunt quia:

- a) conclavis ostium apertum erat
- b) timidiores erant ut parricidium facerent
- c) ad corpus patris dormientes reperti sunt
- d) divina atque humana iura semper coluerant

4 Välj den synonym eller förklaring som bäst motsvarar textens innehåll (8)

r. 1 **De parricidio causa dicitur**

- a) de ratione parricidii refertur
- b) causa parricidii cuiusdam quaeritur
- c) de parricidii casu narratur
- d) crimen parricidii apud iudices agitur

r. 3 **ingenio**

- a) voluntate
- b) mente
- c) furore
- d) spiritu

r. 4 **perditissima**

- a) quae nusquam reperitur
- b) pessima
- c) audacissima
- d) omnibus ignota

r. 7 **admissum**

- a) concessum
- b) repertum
- c) factum
- d) apud iudices delatum

r. 12 **luce**

- a) vita
- b) die
- c) oculorum lumine
- d) mentis lumine

r. 17 **nomina filiorum delata sunt**

- a) filii iniurias accipiunt
- b) filii impii appellantur
- c) filii parricidio accusantur
- d) filii parricidii damnantur

rr. 22-23 **cum... pollisset**

- a) priusquam deorum hominumque leges parricidio fregerat
- b) postquam deorum hominumque leges parricidio fregerat
- c) ad deorum hominumque leges parricidio frangendum
- d) dum deorum hominumque leges parricidio frangunt

r. 24 **ne spirare quidem sine metu possunt**

- a) tanto scelere commisso, timor impedit eos ne spiritum trahant
- b) timor impedit eos qui tantum scelus facturi sunt ne spiritum trahant
- c) tanto scelere commisso, ne se occidere quidem audent
- d) tanto scelere commisso, metu vivere non possunt

5 Välj rätt svar (grammatik) (8)

r.1 *quo* är:

- a. ett proleptiskt använt relativpronomen
- b. platsadverbial
- c. relativ anknytning
- d. relativpronomen

rr. 1-2 *etiam cum multae causae... videntur* motsvaras av:

- a) *quamquam multae causae... videntur*
- b) *quod multae causae... videntur*
- c) *ubi multae causae... videntur*
- d) *dummodo multae causae... videantur*

r. 4 *cum*

- a. styr ablativformen *multa*
- b. inleder en underordnad koncessiv sats i vilken verbet utelämnats (*sint*)
- c. inleder en underordnad temporalsats i vilken verbet utelämnats (*sunt*)
- d. är en samordnande konjunktion som korresponderar med *tum*

r. 6 *exstent* är:

- a. en konjunktiv styrd av *oportet*
- b. en oberoende potentiell konjunktiv
- c. en konjunktiv styrd av *cum* (*haec cum sint...*)
- d. en oberoende uppmaningskonjunktiv / hortativ konjunktiv

r. 10 *istius modi suspicionibus* motsvaras av:

- a. *contra has suspensiones*
- b. *ab his suspensionibus*
- c. *praeter eas suspensiones*
- d. *sine his suspensionibus*

r. 14 *cubitum* motsvaras av:

- a. *cum cubitu*
- b. *ut cubaret*
- c. *cum cubuissent*
- d. *cubans*

r. 17 *neutrumne sensisse* är:

- a. är en utropsats med infinitiv, som uttrycker indignation
- b. en infinitivkonstruktion styrd av *poterat*
- c. en historisk infinitiv
- d. en infinitivkonstruktion med verbet underförstått (*dicit*)

r. 22 *polluisset*:

- a. är en indirekt eller oblik konjunktiv
- b. anger relativsatsens finala funktion (*qui... polluisset*)
- c. anger relativsatsens koncessiva funktion (*qui... polluisset*)
- d. är en irreal konjunktiv

6 Omvandla nedanstående fraser på det angivna sättet (6)

A. r.3 *neque testis incertus auditur, neque accusatoris ingenio res iudicatur*

Cicero dicit *neque* _____ *neque* *accusatori ingenio*_____

B. rr. 4-5 *singularis audacia ostendatur necesse est*
singularem _____ *necesse est*

C. 10-11 *certissimum est esse aliquem humana specie et figura, qui tantum immanitate bestias vicerit*

videtur *esse* _____ *humana specie et figura, qui tantum immanitate bestias vicerit*

D. r. 17 *Quid poterat tam esse suspiciosum?*

Cicero quaerit _____ **tum** _____ *tam esse suspiciosum*

E. rr. 20-21 *aperto ostio*

postquam ostium _____

F. rr. 23-24

qui tantum facinus commiserunt ne spirare quidem sine metu possunt

nemo dubitat quin qui tantum facinus _____ ne spirare quidem sine metu

_____

Test B1 – andra delen (översättning)

Översätt den nedan kursiverade textpassagen

Tid till förfogande: 60 minuter

Summarium

In oratione pro Roscio Amerino, Cicero adolescentem defendit qui patrem occidisse accusatur. Cicero putat parricidium¹ faciliter credi non posse, quia hoc scelus tam immane est ut solum qui furore captus sit id facere possit. Ad hoc probandum T. Caelii exemplum ducitur.

1	De parricidio causa dicitur (...). In quo scelere, iudices, etiam cum multae causae convenisse
2	unum in locum atque inter se congruere videntur, tamen non temere creditur, neque levi
3	coniectura res penditur, neque testis incertus auditur, neque accusatoris ingenio res iudicatur.
4	Cum multa antea commissa maleficia, cum vita hominis perditissima, tum singularis audacia
5	ostendatur necesse est, neque audacia solum, sed summus furor atque amentia. Haec cum sint
6	omnia, tamen exstent oportet expressa sceleris vestigia, ubi, qua ratione, per quos, quo tempore
7	maleficium sit admissum. Quae nisi multa et manifesta sunt, profecto res tam scelestas, tam
8	atrox, tam nefaria credi non potest.
9	<i>Magna est enim vis humanitatis; multum valet communio sanguinis; reclamitat istius modi</i>
10	<i>suspicionibus ipsa natura; portentum atque monstrum certissimum est esse aliquem humana</i>
11	<i>specie et figura, qui tantum immanitate bestias vicerit, ut, propter quos hanc suavissimam²³</i>
12	<i>lucem aspexerit, eos indignissime luce privarit (...).</i>
13	<i>Non ita multis ante annis aiunt T. Caelium quendam, Tarracinensem, hominem non obscurum,</i>
14	<i>cum cenatus cubitum in idem conclave cum duobus adolescentibus filiis isset, inventum esse</i>
15	<i>mane iugulatum. Cum neque servus quisquam reperiretur neque liber, ad quem ea suspicio</i>
16	<i>pertineret, id aetatis autem duo filii propter cubantes ne sensisse quidem se dicerent, nomina</i>
17	<i>filiorum de parricidio delata sunt. Quid poterat tam esse suspiciosum? neutrumne sensisse?</i>
18	<i>ausum autem esse quemquam se in id conclave committere eo potissimum tempore, cum</i>
19	<i>ibidem essent duo adolescentes filii, qui et sentire et defendere facile possent? Erat porro</i>
20	<i>nemo, in quem ea suspicio conveniret. Tamen, cum planum iudicibus esset factum aperto ostio</i>
21	<i>dormientes eos repertos esse, iudicio absoluti adolescentes et suspicione omni liberati sunt.</i>
22	<i>Nemo enim putabat quemquam esse, qui, cum omnia divina atque humana iura scelere nefario</i>
23	<i>polluisset, somnum statim capere potuisset, propterea quod, qui tantum facinus commiserunt,</i>
24	<i>non modo sine cura quiescere³⁷, sed ne spirare quidem sine metu possunt</i>